

การควบคุมสาร POPs ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย

กรมโรงงานอุตสาหกรรม
DEPARTMENT OF INDUSTRIAL WORKS

นางสาวพัทธนันท์ ตาริน
นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ
กลุ่มยุทธศาสตร์และข้อตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อม
กองบริหารจัดการวัตถุอันตราย กรมโรงงานอุตสาหกรรม

การประชุมเพื่อชี้แจงโครงการ Enabling Activities to Review and Update the National Implementation Plan for the Stockholm Convention on POPs วันที่ 15 มิถุนายน 2561 ณ ศูนย์ประชุมอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย

พ.ร.บ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

- ❑ ใช้ควบคุมเกี่ยวกับเคมีภัณฑ์ซึ่งเป็นวัตถุอันตราย
- ❑ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ 6 หน่วยงาน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานตามวัตถุประสงค์ของการนำวัตถุอันตรายไปใช้

กรมโรงงานอุตสาหกรรม

กรมวิชาการเกษตร

กรมประมง

กรมปศุสัตว์

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

กรมธุรกิจพลังงาน

คำจำกัดความ “วัตถุอันตราย”

วัตถุระเบิดได้

วัตถุไวไฟ

วัตถุออกซิไดซ์และวัตถุเปอร์ออกไซด์

วัตถุมีพิษ

วัตถุที่ทำให้เกิดโรค

วัตถุกัมมันตรังสี

วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม

วัตถุกัดกร่อน

วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง

วัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใด ที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม

บทบัญญัติภายใต้ พ.ร.บ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

หมวด 1 คณะกรรมการวัตถุอันตราย (มาตรา 6 - 14)

- องค์ประกอบของคณะกรรมการวัตถุอันตราย บทบาท อำนาจ หน้าที่ และคุณสมบัติของคณะกรรมการวัตถุอันตราย
- ระยะเวลาของคณะกรรมการวัตถุอันตราย และการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

หมวด 2 การควบคุมวัตถุอันตราย (มาตรา 15 - 56)

- การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลวัตถุอันตรายขึ้นในกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อเป็นศูนย์กลาง ประสานงานในเรื่องข้อมูลของวัตถุอันตรายกับส่วนราชการต่าง ๆ
- การจำแนกชนิดของวัตถุอันตราย
- ให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบโดยความเห็นของคณะกรรมการ เป็นผู้กำหนดองค์ประกอบ คุณสมบัติ เกณฑ์ หรือมาตรฐานของวัตถุอันตราย ตลอดจนเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย

หมวด 3 หน้าที่และความรับผิดชอบทางแพ่ง (มาตรา 57 - 69)

- กำหนดให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ผู้มีไว้ในครอบครอง ผู้ขนส่ง ผู้ขายหรือผู้ส่งมอบ นายจ้าง ตัวการ หรือเจ้าของกิจการ ซึ่งวัตถุอันตราย ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหาย/ผลกระทบที่อาจเกิดจากเหตุสุดวิสัย/อุบัติเหตุ
- อายุความและสิทธิเรียกร้องค่าเสียหาย

หมวด 4 บทกำหนดโทษ (มาตรา 70 - 89)

- กำหนดระวางโทษจำคุก และโทษปรับ ตามกรณีทีฝ่าฝืน

บทเฉพาะกาล

มาตรา 90 - 93

การจำแนกชนิดของวัตถุอันตราย

มาตรา 18 จำแนกวัตถุอันตราย ออกตามความจำเป็นแก่การควบคุม 4 ชนิด :

1

วัตถุอันตรายชนิดที่ 1 ได้แก่วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต้อง ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

2

วัตถุอันตรายชนิดที่ 2 ได้แก่วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต้องแจ้ง ใ้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนและต้องปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนด

3

วัตถุอันตรายชนิดที่ 3 ได้แก่วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต้องรับ ใบอนุญาต

4

วัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ได้แก่วัตถุอันตรายที่ห้ามมิให้มิ ผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ใน ครอบครอง

การควบคุมสาร POPs ภายใต้ พ.ร.บ. วัตถุอันตรายฯ

รายการสาร POPs	ชนิด วัตถุอันตราย	ข้อกำหนด
Aldrin, Chlordane, Chlordecone, Dieldrin, Endrin, Heptachlor, Hexabromobiphenyl, Hexachlorobenzene, Hexachlorocyclohexane (HCH)*, beta-HCH, Lindane, Mirex, Pentachlorophenol and its salt*, Polychlorinated biphenyl (PCB), Endosulfan*, Toxaphene, DDT	4	- ห้ามมิให้มีการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครอง - มีข้อยกเว้นเฉพาะกรณีใช้เป็นสารมาตรฐานในการวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ
Hexabromodiphenyl ether and heptabromodiphenyl ether (c-OctaBDEs)*, Tetrabromodiphenyl ether and pentabromodiphenyl ether (c-PentaBDEs)*, Perfluorooctane sulfonic acid (PFOS), its salts and perfluorooctane sulfonyl fluoride (PFOSF)*	3	- ขึ้นทะเบียนวัตถุอันตราย - ได้รับอนุญาตก่อนการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครอง - แจ้งข้อเท็จจริง ตามแบบ วอ./อก.6
Pentachlorobenzene, HBCDD, Hexachlorobutadiene, PCNs, กลุ่ม esters of PCP, Decabromodiphenyl ether (c-decaBDE), Short-chain chlorinated paraffins (SCCPs)	อยู่ระหว่าง พิจารณาควบคุม	- การดำเนินการตามบัญชี 5.6

* ขอบเขตและลักษณะการควบคุมภายใต้ พ.ร.บ. วัตถุอันตรายฯ ยังมีความแตกต่างจากลักษณะการควบคุมภายใต้อนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ 6

การดำเนินการเกี่ยวกับวัตถุอันตราย ชนิดที่ 4

❑ ห้ามมิให้มีการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือ มีไว้ในครอบครอง ตามมาตรา 18 (4)

❑ การได้รับยกเว้นตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551 มาตรา 43 สามารถผลิต นำเข้า หรือ มีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ได้เฉพาะกรณีใช้เป็นสารมาตรฐานในการวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ โดยต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบ การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรี ผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

➤ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์การนำเข้า หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 เพื่อใช้เป็นสารมาตรฐานในการวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ ที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมรับผิดชอบ พ.ศ. 2556

การดำเนินการเกี่ยวกับวัตถุอันตราย ชนิดที่ 3

☐ **ขึ้นทะเบียนวัตถุอันตราย**

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การขึ้นทะเบียน การออกใบสำคัญ และการต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายที่กรมโรงงานอุตสาหกรรม รับผิดชอบ พ.ศ. 2552 (คำขอขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายตามแบบ วอ./อก.1, ใบสำคัญขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายตามแบบ วอ./อก. 2, คำขอต่ออายุใบสำคัญ การขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายตามแบบ วอ./อก. 4, คำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง รายการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายตามแบบ วอ./อก. 8)

☐ **ขออนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครอง**

กฎกระทรวง ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2537) และกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2555) ออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 (คำขออนุญาตนำเข้าตามแบบ วอ. 3, คำขออนุญาตส่งออกตามแบบ วอ. 5, คำขอต่ออายุใบอนุญาต วอ. 9)

การดำเนินการเกี่ยวกับวัตถุอันตราย ชนิดที่ 3 (ต่อ)

❑ แจ้งปริมาณการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครอง

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การให้แจ้งข้อเท็จจริงของผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้มีไว้ในครอบครอง ซึ่งวัตถุอันตรายที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ พ.ศ. 2547

(การแจ้งข้อเท็จจริงตามแบบ วอ./อก. 6)

ข้อกำหนดข้อมูลที่ต้องกรอก อาทิ ชื่อวัตถุอันตราย สูตรและอัตราส่วน ชื่อทางการค้า ชื่อสามัญหรือชื่อย่อ(ถ้ามี) ปริมาณ ภาชนะบรรจุ ชื่อผู้ผลิต ประเทศผู้ผลิต สถานที่เก็บรักษา

❑ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่ออกประกาศตามมาตรา 20(1) (2)

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำหนดให้สถานประกอบการวัตถุอันตราย มีบุคลากรเฉพาะรับผิดชอบความปลอดภัย การเก็บรักษาวัตถุอันตราย ที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ พ.ศ. 2551

❑ กฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับวัตถุอันตราย พ.ศ. 2552

การดำเนินการเกี่ยวกับวัตถุอันตราย ชนิดที่ 3 (ต่อ-2)

- ❑ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง ยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการแจ้งดำเนินการ การขออนุญาต และการขึ้นทะเบียน วัตถุอันตรายที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ พ.ศ. ๒๕๔๖
  - **ไม่ต้องขออนุญาตสำหรับวัตถุอันตราย ชนิดที่ 3 ตามมาตรา 23 วรรคหนึ่ง กรณีดังนี้**
    - มีไว้ครอบครองเพื่อการค้าปลีก ที่เก็บวัตถุอันตรายชนิดเดียวกันหรือหลายชนิดรวมกันไว้ไม่เกิน 1,000 กิโลกรัม
    - มีไว้ครอบครองเพื่อการใช้สอยส่วนบุคคล หรือใช้เพื่อการอุตสาหกรรม หรือที่เป็นสิ่งประกอบภายในเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีกฎหมายควบคุมการผลิต การนำเข้า หรือการขนส่งฉุกเฉินเพื่อป้องกัน บรรเทา หรือระงับอันตรายร้ายแรงที่เกิดขึ้นแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือสิ่งแวดล้อม
    - มีไว้ครอบครองและการนำเข้าซึ่งวัตถุอันตรายเพื่อใช้ในกิจการของตนเองของหน่วยงานดังต่อไปนี้ (1) กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐ หน่วยงานของรัฐ สภากาชาดไทย (2) คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (3) องค์การระหว่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองการดำเนินงานของสหประชาชาติ และทบวงชำนาญพิเศษในประเทศไทย

- ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การให้แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการผลิต หรือการนำเข้า ซึ่งวัตถุอันตรายตามบัญชี 5.6 ที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมรับผิดชอบ พ.ศ. 2558
  - สารเดี่ยวหรือสารผสม ที่ยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบในการควบคุมกำกับดูแลการผลิตหรือการนำเข้า และมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้
    - 1) สารที่สามารถระเบิดได้
    - 2) สารไวไฟ
    - 3) สารออกซิไดซ์ หรือสารเปอร์ออกไซด์
    - 4) สารมีพิษ
    - 5) สารที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม
    - 6) สารกัดกร่อน
    - 7) สารที่ทำให้เกิดการระคายเคือง
    - 8) สารก่อมะเร็ง
    - 9) สารที่เป็นพิษต่อระบบสืบพันธุ์ และ
    - 10) สารที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม
  - ผลิตหรือนำเข้า > 1,000 กิโลกรัมต่อปี
  - แจ้งข้อเท็จจริงครั้งเดียวต่อปี ตามแบบ วอ./อก. 20

- ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง ยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ซึ่งวัตถุอันตรายตามบัญชี 5.6 ที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมรับผิดชอบ พ.ศ. 2558
  - ผู้ประกอบการได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม จำนวน 4 ฉบับ ดังนี้
    - 1) ไม่ต้องแจ้งข้อเท็จจริงตามแบบ วอ./อก. 6 และ วอ./อก. 7
    - 2) ไม่ต้องจำแนกและติดฉลากตามระบบสากล (GHS)
    - 3) ไม่ต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงเกี่ยวกับการเก็บรักษาสารเคมี และวัตถุอันตราย
    - 4) ไม่ต้องมีบุคลากรเฉพาะประจำสถานที่จัดเก็บ

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

เว็บไซต์กองบริหารจัดการวัตถุอันตราย <http://php.diw.go.th/haz/>

php.diw.go.th/haz/

กองบริหารจัดการวัตถุอันตราย
HAZARDOUS SUBSTANCES MANAGEMENT DIVISION

หน้าหลัก เกี่ยวกับสำนัก ข่าวประชาสัมพันธ์ กฎหมายและกฎระเบียบ คู่มือประชาชนเกี่ยวกับวัตถุอันตราย นโยบายรัฐบาล บทความนายกรัชมณตรี > องค์กรความรู้ (KM)

คำนิยม 12 ประการ ติดต่อเรา

โครงสร้างองค์กร

E-SERVICE

ยื่นข้อหาหรือเคมีภัณฑ์

บัญชีวัตถุอันตราย

แบบฟอร์มต่างๆ

สารระนำ

บทความวิชาการ

เว็บไซต์สำนักควบคุมวัตถุอันตราย (เดิม)

แจ้งประกาศสำหรับผู้ประกอบการให้ทราบโดยทั่วกัน มีค.ย. 13, 2018

>>ประกาศ หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการการจ่าย การรับเงิน และการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ<<

ประกาศ จัดซื้อเครื่องโทรสาร มีค.ย. 7, 2018

ก.ว. ประกาศ เรื่อง จัดซื้อเครื่องโทรสาร (Fax Machine)
- ประกาศ จัดซื้อเครื่องโทรสาร
- ใบเสนอราคา
- หนังสือยินยอมการปฏิบัติตามข้อกำหนดการเสนอราคา

ขอเชิญร่วมแสดงความคิดเห็นต่อ “ร่าง ประกาศเกี่ยวกับบุคลากรเฉพาะฯ” เม.ย. 27, 2018

ขอเชิญร่วมแสดงความคิดเห็นต่อ “ร่าง ประกาศเกี่ยวกับบุคลากรเฉพาะฯ”
1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นเพื่อแก้ไข เพิ่มเติม ร่างประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฯ
>>รายละเอียด<<

นายมงคล พุกษัตริณานา
อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม

ผู้บริหาร

ผู้บริหาร